

Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Boguszów-Gorce

Zagadnienia dotyczące pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów reguluje ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz 750 ze zm.). Środki finansowe przeznaczone na realizację zadania pochodzą z Budżetu Państwa oraz budżetów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Finansowanie odbywa się zgodnie z zasadą:

- 80% - budżet państwa,
- 20% - budżet gminy.

Rodzaje pomocy materialnej o charakterze socjalnym

Wyróżniamy dwa rodzaje świadczeń o charakterze socjalnym: stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne to świadczenie, które może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, zwłaszcza gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe. Stypendium przyznaje się w formach:

1. całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów udziału w zajęciach edukacyjnych, w tym wyrównawczych, wykraczających poza zajęcia realizowane w szkole w ramach planu nauczania, a także udziału w zajęciach edukacyjnych realizowanych poza szkołą;
2. pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym;
3. całkowitego lub częściowego pokrycia kosztów związanych z pobieraniem nauki poza miejscem zamieszkania – w przypadku uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz słuchaczy kolegiów.

Stwierdzenie organu przyznającego, że udzielenie stypendium w wymienionych formach nie jest możliwe, upoważnia ten organ do przyznania stypendium w formie pieniężnej.

Zasilek szkolny to świadczenie, które może być przyznane uczniowi znajdującemu się przejściowo w trudnej sytuacji materialnej z powodu zdarzenia losowego. Ma formę świadczenia pieniężnego na pokrycie wydatków związanych z procesem edukacyjnym lub pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym. Może być przyznany raz lub kilka razy w roku, niezależnie od otrzymywanego stypendium szkolnego.

Celem obu wymienionych świadczeń jest zmniejszenie różnic w dostępie do edukacji oraz umożliwienie pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia.

Procedura przyznawania świadczeń

Stypendia przyznawane są na wniosek rodzica, pełnoletniego ucznia lub dyrektora szkoły. Mogą być również przyznawane z urzędu. W przypadku uczniów szkół, wychowanków ośrodków, dzieci i młodzieży upośledzonej umysłowo ze sprzężonymi niepełnosprawnościami, wniosek należy złożyć w terminie do dnia 15 września każdego roku szkolnego. Wnioski o przyznanie stypendiów dla słuchaczy kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych należy składać do 15 października. Terminy składania wniosków wynikają z zapisów ustawy. Uczniowie szkół znajdujących się poza terenem gminy Boguszków-Gorce składają wnioski o przyznanie stypendiów w Ośrodku Pomocy Społecznej w Boguszkowie-Gorcach, uczniowie szkół z terenu gminy – w szkołach.

Pomoc materialna przysługuje:

- uczniom szkół publicznych i niepublicznych o uprawnieniach szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych oraz słuchaczom publicznych kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia;
- wychowankom publicznych i niepublicznych ośrodków umożliwiającym dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku szkolnego i obowiązku nauki – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- uczniom szkół niepublicznych nieposiadającym uprawnień szkół publicznych dla młodzieży i dla dorosłych – do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki;
- słuchaczom niepublicznych kolegiów nauczycielskich i nauczycielskich kolegiów języków obcych – do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej jednak niż do ukończenia 24 roku życia.

Rada gminy, kierując się celami pomocy materialnej o charakterze socjalnym, uchwała regulamin udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy. W Gminie Boguszów-Gorce funkcjonuje uchwała Rady Miejskiej w Boguszowie-Gorcach z dnia 30 czerwca 2017 r. nr XXXVIII/233/17 w sprawie uchwalenia regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Boguszów-Gorce. Uchwała określa w szczególności: sposób ustalania wysokości stypendium szkolnego, formy w jakich udziela się stypendium szkolnego, tryb i sposób udzielania stypendium szkolnego, tryb i sposób udzielania zasiłku szkolnego oraz ustala wzór wniosku o udzielenie pomocy oraz oświadczeń i zaświadczeń niezbędnych do wydania decyzji w sprawie.

Wysokości stypendiów szkolnych w roku 2024 w stosunku do dochodu na osobę w rodzinie obrazuje tabela.

Kryterium dochodowe		Wysokość pomocy materialnej	
%	zł	%	zł
do 50	do 300,00	200	248,00
do 80	do 480,00	120	148,80
do 100	do 600,00	80	99,20

Sprawy dotyczące świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym mają charakter postępowań administracyjnych i kończą się wydaniem decyzji administracyjnej. Organem wydającym jest wójt (burmistrz, prezydent). Postępowania mogą być prowadzone również przez kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej na podstawie upoważnienia rady gminy. W Gminie Boguszów-Gorce wszystkie postępowania w sprawach świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym prowadzone są przez Dyrektora Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przyznanie świadczenia następuje jeden raz w roku szkolnym, a jego wypłata jeden raz na semestr szkolny (najczęściej w grudniu oraz w czerwcu), po rozpatrzeniu wniosku z załącznikami złożonego przez osobę uprawnioną lub jej przedstawiciela ustawowego. Uczeń lub jego przedstawiciel ustawowy w jednym roku szkolnym otrzymuje dwie decyzje. Pierwsza decyzja przyznaje świadczenie oraz ustala jego wysokość od września do grudnia, druga ustala jedynie wysokość świadczenia od stycznia do czerwca.

Stypendium materialne o charakterze socjalnym może mieć formę rzeczową lub finansową – w przypadku braku możliwości udzielenia stypendium w formie rzeczowej. Uznania, czy udzielenie stypendium w formie rzeczowej nie jest możliwe, dokonuje organ przyznający na podstawie wniosku wraz z załącznikami, w szczególności na podstawie opinii dyrektora danej szkoły. W przypadku udzielania świadczenia w formie rzeczowej, dokumentem stwierdzającym rodzaj i wartość poniesionego wydatku jest faktura VAT lub rachunek imienny. Wypłata stypendium stanowi wówczas formę refundacji wydatków, o których mowa w ustawie i które zostały już poniesione na rzecz osoby uprawnionej. W przypadkach, gdy osoba uprawniona bądź jej przedstawiciel ustawowy w czasie semestru szkolnego nie ponieśli udokumentowanych wydatków warunkujących wypłatę stypendium i zachodzi obawa, że z przyczyn finansowych nie są w stanie zrealizować wynikającego z decyzji uprawnienia w terminie określonym przedmiotową decyzją, pracownik Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z zainteresowaną rodziną może dokonać na rzecz osoby uprawnionej zakupów dotyczących jej procesu nauki i kształcenia. Przedmiotowa praktyka może mieć miejsce również w przypadkach, gdy zachodzi obawa marnotrawienia środków finansowych przez osoby objęte tą formą pomocy. W zakresie zakupu pomocy rzeczowej o charakterze edukacyjnym Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje również ze szkołami z terenu gminy, by przy zaangażowaniu wychowawców i pedagogów szkolnych, którzy również biorą udział w zakupie pomocy rzeczowej, przeciwdziałać ewentualnym nieprawidłowościom w realizacji stypendiów.

Zasiłki szkolne również przyznawane są na wniosek rodzica, pełnoletniego ucznia lub dyrektora szkoły. Przypadki przyznania zasiłków szkolnych są bardzo rzadkie. Niewiele wniosków w przedmiotowym zakresie wpływa do OPS – świadczenie to uwarunkowane jest zaistnieniem zdarzeń losowych. Realizacja zasiłków szkolnych nie wymaga oceny spełnienia przez rodzinę ucznia warunku odpowiedniego kryterium dochodowego, ani udokumentowania poniesienia wydatków. Wniosek o przyznanie zasiłku szkolnego składać należy w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

Wysokość zasiłku szkolnego nie może przekroczyć jednorazowo kwoty stanowiącej pięciokrotność zasiłku rodzinnego dla dziecka w wieku od 5 do 18 lat (124,00 zł). Jego maksymalna wysokość wynosi zatem 620,00 zł.

Wyplata pomocy materialnej o charakterze socjalnym w roku 2024

Pomoc materialna dla uczni6w to zadanie, kt6re cieszy si6 coraz mniejszym zainteresowaniem wsr6d rodzic6w w stosunku do lat ubieglych. Wykonanie finansowe zadania przez O6rodek Pomocy Spo6ecznej w roku 2024 wyniosło 34.839,20 zł.

Decyzje przyznaj6ce pomoc s6 przekazywane do realizacji szkołom z terenu Gminy:

- Zesp6ł Szkolno-Przedszkolny – 54 decyzje,
- Publiczna Szkoła Podstawowa nr 6 – 25 decyzji,
- Publiczna Szkoła Podstawowa Nr 5 – 26 decyzji.

Realizacj6 świadczeń pomocy materialnej dla uczni6w pobieraj6cych nauk6 poza miejscem zamieszkania zajmuje si6 O6rodek Pomocy Spo6ecznej (w okresie sprawozdawczym wydano 48 decyzji przyznaj6cych świadczenia).